	URZĄD STATYSTYCZNY W WARSZAWIE ul. 1 Sierpnia 21, 02-134 Warszawa	
	<i>Informacja sygnałna</i>	<i>Data opracowania 10.01.2012 r.</i>
Kontakt: e-mail: sekretariatUSWAW@stat.gov.pl tel. 22 464 23 15, 22 464 23 12 faks 22 846 76 67		Internet: www.stat.gov.pl/warsz

ROLNICTWO W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM W 2010 R.

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła.

Źródło informacji stanowiły wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2010 r. oraz wyniki przeprowadzonych w 2010 r. badań z zakresu użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, wynikowego szacunku plonów i zbiorów upraw rolnych i ogrodniczych.

Dane dotyczące powierzchni, plonów i zbiorów z ogrodnictwa 2010 r. należy traktować jako dane nieostateczne.

Dane z zakresu pogłowia zwierząt gospodarskich opracowano na podstawie reprezentacyjnych badań pogłowia bydła, trzody chlewnej, owiec, drobiu i produkcji zwierzęcej związanej z tymi gatunkami zwierząt w gospodarstwach indywidualnych, sprawozdawczości z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek sektora publicznego i prywatnego.

Dane o gruntach ornych, sadach, łąkach i pastwiskach nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie w związku z wprowadzeniem od 2007 r., zgodnie z metodologią Eurostatu, dodatkowego podziału użytków rolnych (użytki rolne w dobrej kulturze rolnej i użytki rolne pozostałe).

Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika.

W danych (wyrażonych w liczbach bezwzględnych i względnych) mogą wystąpić drobne rozbieżności w sumowaniu na ogółem wynikające z automatycznych zaokrągleń. Liczby te są poprawne merytorycznie.

Warunki termiczno-wilgotnościowe miały istotny wpływ na plonowanie roślin i wielkość produkcji, a w szczególności:

- jesienią 2009 r., czyli w okresie siewów upraw ozimych pod zbiory 2010 r. warunki agrometeorologiczne były zróżnicowane, ale na ogół mało korzystne dla wzrostu i rozwoju roślin;
- występujące w drugiej dekadzie grudnia ochłodzenie przyczyniło się do zahamowania procesów życiowych roślin i wejście ich w stan zimowego spoczynku;
- notowane w styczniu i lutym duże spadki temperatury, przy dość grubej pokrywie śnieżnej, która chroniła oziminy przed nadmiernym wychłodzeniem nie spowodowały bardzo dużego wychłodzenia wierzchniej warstwy gruntu;
- znaczące ocieplenie, które przyszło pod koniec II dekady marca spowodowało szybkie ruszenia wegetacji roślin i rozpoczęcie prac polowych. Również korzystna pogoda w kwietniu stworzyła dogodne warunki do prac związanych z siewem zbóż jarych oraz sadzeniem roślin okopowych, a dostateczna ilość wilgoci i ciepła sprzyjała dobrym ich wschodom;
- warunki atmosferyczne w maju i czerwcu nie były korzystne dla wegetacji upraw rolnych i sadowniczych. Nadmiar opadów spowodował podtopienia zasiewów, łąk i pastwisk;
- po słonecznej i upalnej pogodzie w lipcu, notowane w sierpniu opady deszczu miały korzystny wpływ na uwilgotnienie gleby;
- nadmiar wilgoci w glebie oraz występujące we wrześniu częste opady deszczu utrudniały zbiór roślin okopowych i prowadzenie jesiennych prac polowych. Natomiast dobre uwilgotnienie gleby wpłynęło korzystnie na stan trwałych użytków zielonych i upraw poplonowych;
- ciepły październik dostarczył sprzyjających warunków do wykonywania prac polowych, a zwłaszcza zbioru upraw roślin okopowych i pastewnych;

- utrzymująca się korzystna pogoda w listopadzie stworzyła dobre warunki dla wzrostu zbóż ozimych. Natomiast występujące pod koniec listopada ochłodzenie oraz opady śniegu przyczyniły się do zahamowania wegetacji roślin.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

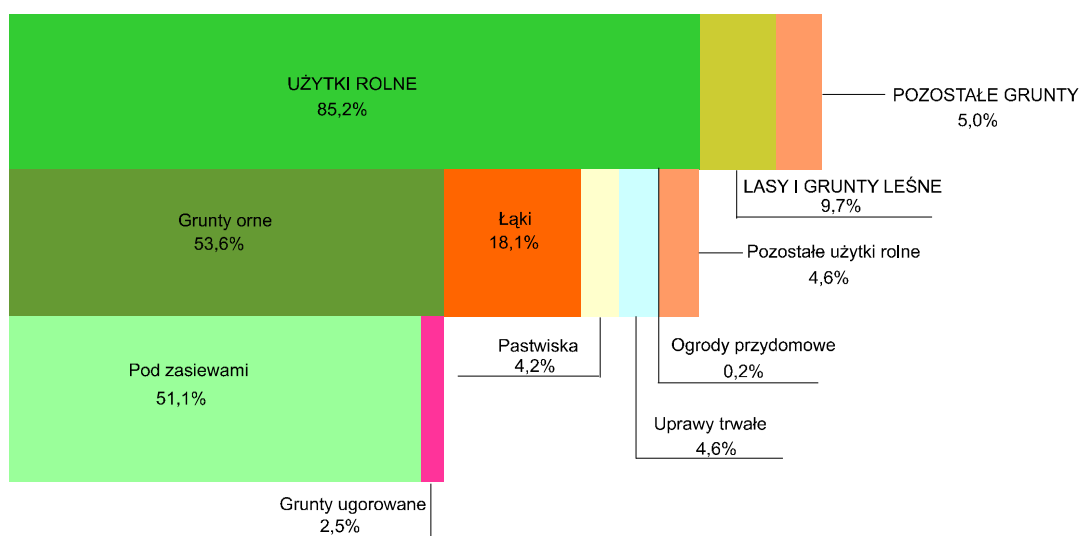
Według Powszechnego Spisu Rolnego 2010 r. **ogólna powierzchnia gospodarstw rolnych**, których użytkownicy mają siedzibę na terenie województwa mazowieckiego wynosiła 2366,0 tys. ha. Powierzchnia ogólna gruntów należących do gospodarstw rolnych w porównaniu z 2009 r. zmniejszyła się o 163,2 tys. ha (o 6,5%).

Grunty należące do gospodarstw indywidualnych oszacowano na 2285,8 tys. ha, tj. o 168,5 tys. ha (o 6,9%) mniej niż w 2009 r.

Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych zajmowała 2016,8 tys. ha i w porównaniu z 2009 r. zmniejszyła się o 173,4 tys. ha (o 7,9%). Z ogólnej ich powierzchni 1908,2 tys. ha (94,6%) znajdowało się w dobrej kulturze rolnej (użytki rolne utrzymywane zgodnie z normami)¹, a 108,6 tys. ha (5,4%) to użytki rolne pozostałe.

Grunty orne w gospodarstwach rolnych zajmowały 1268,8 tys. ha stanowiąc 62,9% powierzchni użytków rolnych oraz 53,6% powierzchni ogólnej w gospodarstwach rolnych, powierzchnia sadów (105,8 tys. ha) stanowiła 5,2% powierzchni użytków rolnych i 4,5% powierzchni ogólnej gospodarstw rolnych, a powierzchnia trwałych użytków zielonych (527,1 tys. ha) – odpowiednio 26,1% i 22,3%.

Struktura użytkowania gruntów według siedziby użytkownika w 2010 r.

W 2010 r. w ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych 96,6% gruntów należało do gospodarstw indywidualnych.

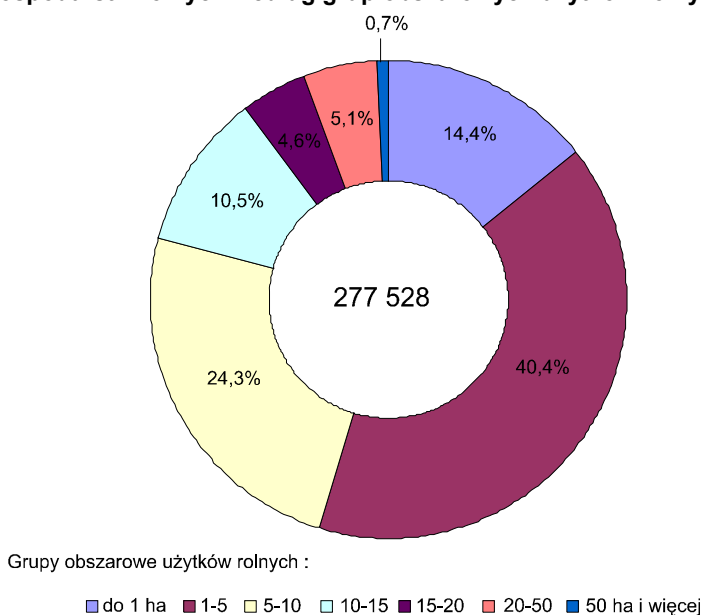
Gospodarstwa indywidualne posiadały w użytkowaniu 1952,9 tys. ha użytków rolnych (96,8% ogólnej powierzchni użytków rolnych), w tym 1869,3 tys. ha użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej (95,7% powierzchni użytków rolnych gospodarstw indywidualnych).

¹ Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami, to grunty rolne spełniające wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306) z późniejszymi zmianami.

W województwie mazowieckim w 2010 r. łączna liczba gospodarstw rolnych wynosiła 277,5 tys., w tym gospodarstw indywidualnych było 277,2 tys. W ogólnej liczbie gospodarstw indywidualnych 85,6% (237,3 tys.) stanowiły gospodarstwa, w których powierzchnia użytków rolnych wynosiła powyżej 1 ha. W grupie tych gospodarstw 47,2% stanowiły gospodarstwa posiadające 1–5 ha użytków rolnych, 40,7% – gospodarstwa posiadające 5–15 ha UR, 9,5% – gospodarstwa posiadające 15–30 ha UR i 2,6% – gospodarstwa mające 30 ha i więcej użytków rolnych.

Średnia powierzchnia ogólna gospodarstwa rolnego w 2010 r. wynosiła 8,53 ha. W gospodarstwach indywidualnych przeciętna powierzchnia ogólna wynosiła 8,25 ha, a przeciętna powierzchnia użytków rolnych przypadająca na jedno gospodarstwo rolne – 7,08 ha. W gospodarstwach indywidualnych o areale powyżej 1 ha UR wskaźniki te wynosiły odpowiednio 9,49 ha i 8,16 ha.

Struktura gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2010 r.

W 2010 r. **powierzchnia gruntów ugorowanych** w gospodarstwach rolnych wynosiła 60,0 tys. ha, tj. 4,7% ogólnej powierzchni gruntów ornych, w tym w gospodarstwach indywidualnych 57,5 tys. ha (4,7% gruntów ornych tych gospodarstw). Powierzchnia gruntów ugorowanych w gospodarstwach ogółem w porównaniu z 2009 r. zmniejszyła się o 25,9%, a w gospodarstwach indywidualnych o 25,5%.

ŚRODKI PRODUKCJI

Pod zbiory 2010 r. w województwie mazowieckim wysiano 195,1 tys. t **nawozów mineralnych (NPK)** w przeliczeniu na czysty składnik, tj. o 7,1 tys. t (o 3,5%) mniej niż przed rokiem. Zużycie nawozów mineralnych w poszczególnych grupach asortymentowych przedstawiało się następująco:

- azotowe (N) – 113,4 tys. t, tj. mniej o 5,2 tys. t (o 4,4%),
- fosforowe (P_2O_5) – 39,4 tys. t, tj. mniej o 0,9 tys. t (o 2,2%),
- potasowe (K_2O) – 42,4 tys. t, tj. mniej o 1,0 tys. t (o 2,3%).

Średnie zużycie nawozów mineralnych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych pod zbiory 2010 r. wyniosło 96,7 kg NPK, w tym na 1 ha UR w dobrej kulturze rolnej 102,2 kg, a w gospodarstwach indywidualnych odpowiednio: 97,1 kg i 101,4 kg NPK. Poziom zużycia nawozów mineralnych na 1 ha UR będących w dobrej kulturze rolnej w województwie był niższy od notowanego dla kraju w rolnictwie ogółem o 19,5 kg (o 16,0%), a w gospodarstwach indywidualnych – o 13,2 kg (o 11,5%).

W ogólnym zużyciu nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik azot (N) stanowił 58,1%, fosfor (P_2O_5) 20,2%, a potas (K_2O) 21,7% (przed rokiem odpowiednio: 58,6%, 19,9% i 21,4%).

Zużycie nawozów wapniowych (CaO) pod zbiory 2010 r. wynosiło ogółem 45,9 tys. t (o 31,0% więcej niż w roku gospodarczym 2008/09), natomiast w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych – 22,8 kg (w tym na 1 ha UR w dobrej kulturze rolnej – 24,1 kg). Poziom nawożenia wapniowego w kraju w omawianym okresie wzrósł o 11,6%. Poziom zużycia nawozów wapniowych na 1 ha UR będących w dobrej kulturze rolnej w województwie był niższy od notowanego dla kraju w rolnictwie ogółem o 16,4 kg (o 40,5%), a w gospodarstwach indywidualnych – o 11,6 kg (o 33,9%).

Według oceny rzeczoznawców, pod zbiory 2010 r., rolnicy kupili 4,6 tys. t **nasion kwalifikowanych** wszystkich **zbóż podstawowych**, tj. o 0,7% więcej niż w roku poprzednim. Zwiększone zaopatrzenie w materiał siewny odnotowano w stosunku do nasion: pszenżyta jarego (o 11,1%), jęczmienia ozimego (o 6,7%), pszenżyta ozimego (o 6,1%), pszenicy ozimej (o 2,0%) oraz jęczmienia jarego (o 1,4%). Natomiast mniej zakupiono: żyta (o 3,5%) oraz pszenicy jarej i owsa (po 3,2%). **Sadzeniaków ziemniaka** rolnicy kupili 4,0 tys. t, tj. o 5,3% więcej niż przed rokiem.

W 2010 r. w całym rolnictwie województwa było 213,2 tys. sztuk **ciągników rolniczych** (o 3,4% mniej niż w 2009 r.), w tym w gospodarstwach indywidualnych 212,2 tys. sztuk. Powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 ciągnik wynosiła 9,46 ha, a w gospodarstwach indywidualnych – 9,20 ha.

Najwięcej ciągników wystąpiło w grupie gospodarstw o powierzchni 10-15 ha użytków rolnych – 40,6 tys. szt., tj. 19,1% ogólnej liczby ciągników oraz w gospodarstwach o powierzchni 7-10 ha UR – 37,0 tys. szt., tj. 17,3%.

W 2010 r. na 100 gospodarstw rolnych przypadało 76,8 sztuk ciągników. W grupie gospodarstw o powierzchni od 1 do 5 ha użytków rolnych na 100 gospodarstw przypadało 38,9 sztuk ciągników, natomiast w gospodarstwach o powierzchni od 5 do 10 ha użytków rolnych – 95,7 szt. W gospodarstwach dużych, od 50 ha i więcej przeciętna liczba ciągników na jedno gospodarstwo rolne wynosiła 3,0 szt.

Największą ilość kombajnów zbożowych, buraczanych, ziemniaczanych i silosokombajnów odnotowano w gospodarstwach o powierzchni od 10 do 50 ha użytków rolnych. W ogólnej liczbie każdego rodzaju tych maszyn stanowiły one odpowiednio: 73,1%, 82,1%, 71,6% oraz 78,2%.

Ciągniki i maszyny rolnicze w 2010 r.

Ciągniki	Kombajny			Opryskiwacze polowe	Opryskiwacze sadownicze
	zbożowe	ziemniaczane	buraczane		
w sztukach					
213232	17229	13115	1390	73933	17945
w sztukach na 100 ha powierzchni					
użytków rolnych 10,6	zbóż i rzepaku 1,8	ziemniaków 23,8	buraków cukrowych 11,8	zasiewów 6,1	sadów 17,0

PRODUKCJA ROŚLINNA

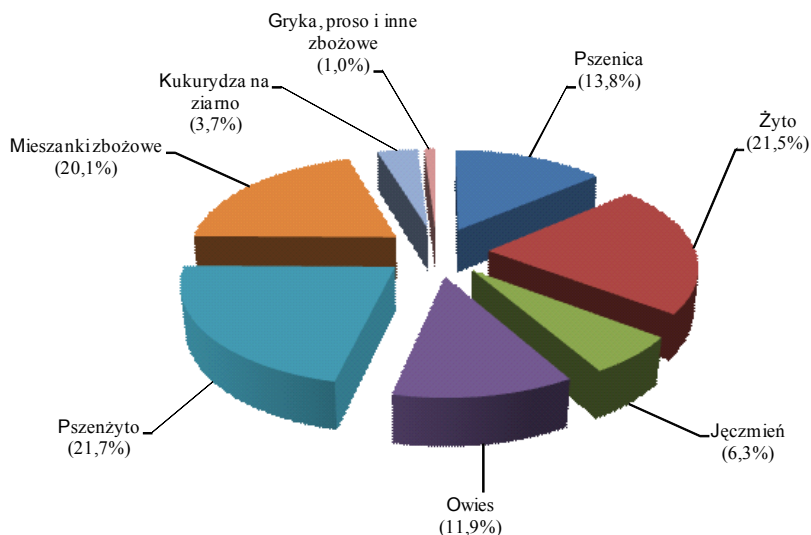
Ogólna **powierzchnia zasiewów** w 2010 r. wynosiła 1208,8 tys. ha i była o 212,2 tys. ha (o 14,9%) mniejsza niż w 2009 r. Powierzchnia zasiewów w gospodarstwach indywidualnych wynosiła 1179,2 tys. ha i w porównaniu z ub. r. zmniejszyła się o 211,8 tys. ha (o 15,2%).

Powierzchnia zasiewów zbóż ogółem (924,6 tys. ha) stanowiła 76,5% ogólnej powierzchni zasiewów (o 1,5 pkt proc. więcej niż przed rokiem). W porównaniu z 2009 r. powierzchnia zasiewów zbóż zmniejszyła się o 140,5 tys. ha (o 13,2%), a w porównaniu ze średnią z lat 2001–2005 zmniejszyła się o 107,6 tys. ha (o 10,4%).

Łączną powierzchnię uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oszacowano na 881,0 tys. ha, tj. o 158,5 tys. ha (o 15,2%) mniej niż w 2009 r., natomiast o 125,0 tys. ha (o 12,4%) mniej w odniesieniu do przeciętnej z okresu 2001–2005.

Struktura powierzchni zasiewów zbóż w 2010 r.

Stan w czerwcu

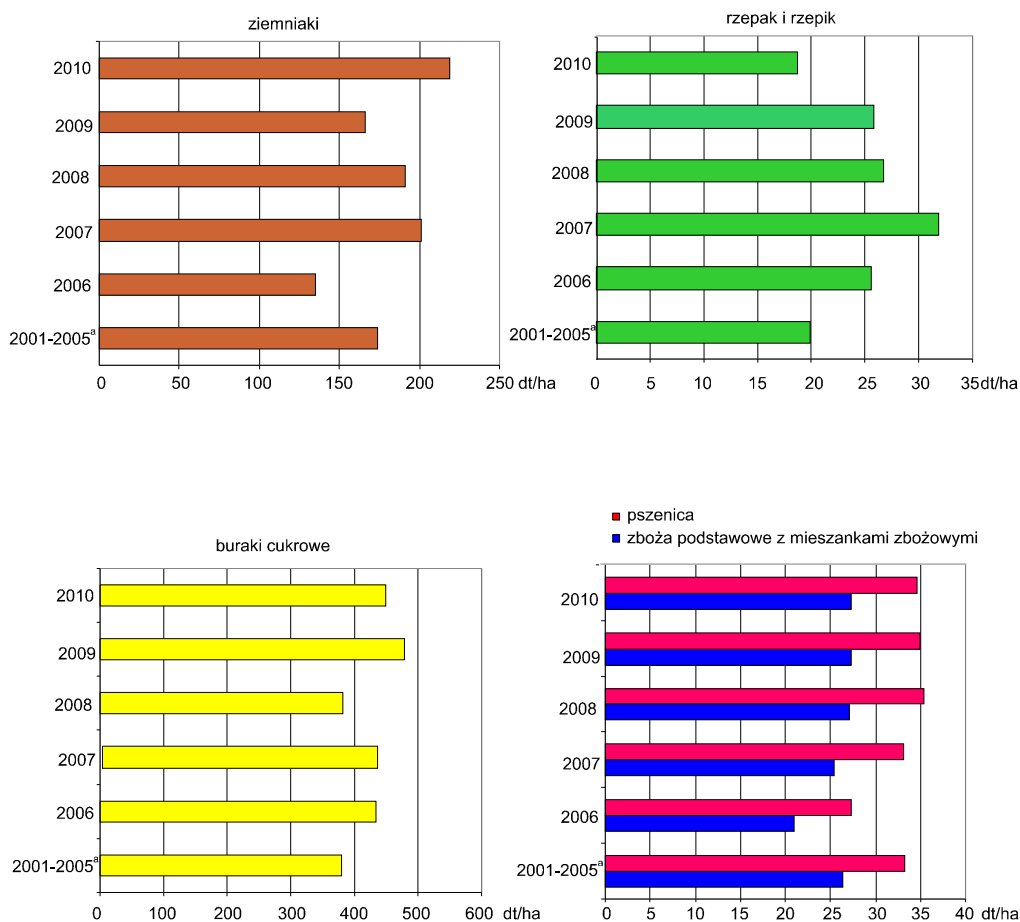

W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się m.in. powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku ogółem o 18,8 tys. ha (o 65,2%) i kukurydzy na ziarno o 15,7 tys. ha (o 85,0%). Natomiast zmniejszenie areálu zanotowano m.in. dla buraków cukrowych o 2,7 tys. ha (o 18,7%) oraz ziemniaków o 29,4 tys. ha (o 34,8%).

Wyniki produkcji podstawowych upraw rolnych i ogrodniczych osiągnięte w 2010 r. przedstawiały się następująco:

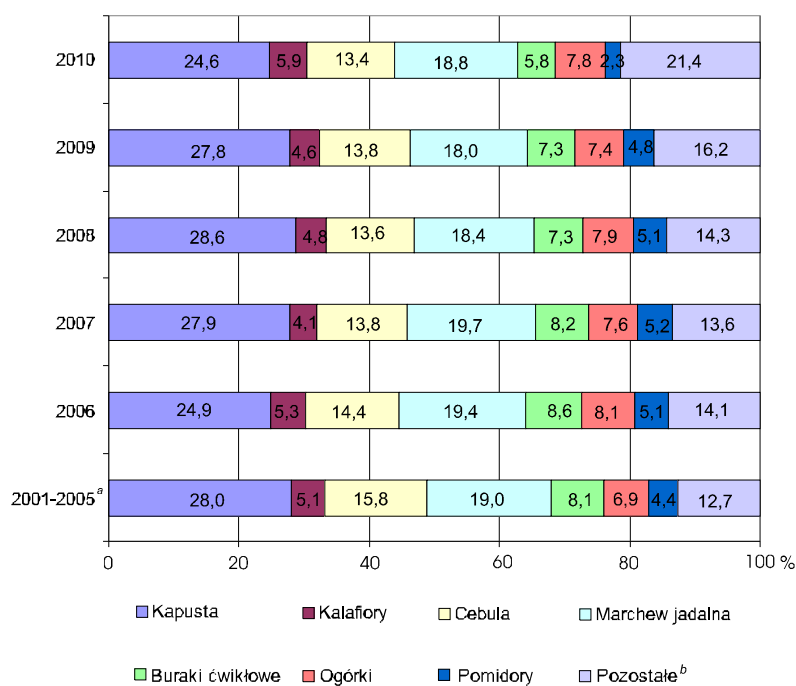
- zbiory **zbóż ogółem** – 2618,0 tys. t, tj. o 345,0 tys. t (o 11,6%) mniej w porównaniu z 2009 r., w tym zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 2405,7 tys. t, tj. o 431,3 tys. t (o 15,2%) mniej niż przed rokiem,
- zbiory **rzepaku ozimego i jarego** – 89,1 tys. t, tj. o 15,0 tys. t (o 20,2%) więcej niż w 2009 r.,
- produkcja **ziemniaków** – 1210,1 tys. t, tj. o 193,9 tys. t (o 13,8%) mniej w porównaniu z 2009 r.,
- produkcja **buraków cukrowych** – 528,1 tys. t, tj. o 164,8 tys. t (o 23,8%) mniej niż przed rokiem,
- produkcja **warzyw gruntowych** – 638,4 tys. t, tj. o 65,9 tys. t (o 9,4%) mniej niż w 2009 r.,
- zbiory **owoców z drzew** – 900,1 tys. t, tj. o 392,4 tys. t (o 30,4%) mniej niż w 2009 r.,
- zbiory **owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych** – 88,4 tys. t, tj. o 13,5 tys. t (o 13,2%) mniej w porównaniu z 2009 r.

Plony głównych ziemiopłodów rolnych

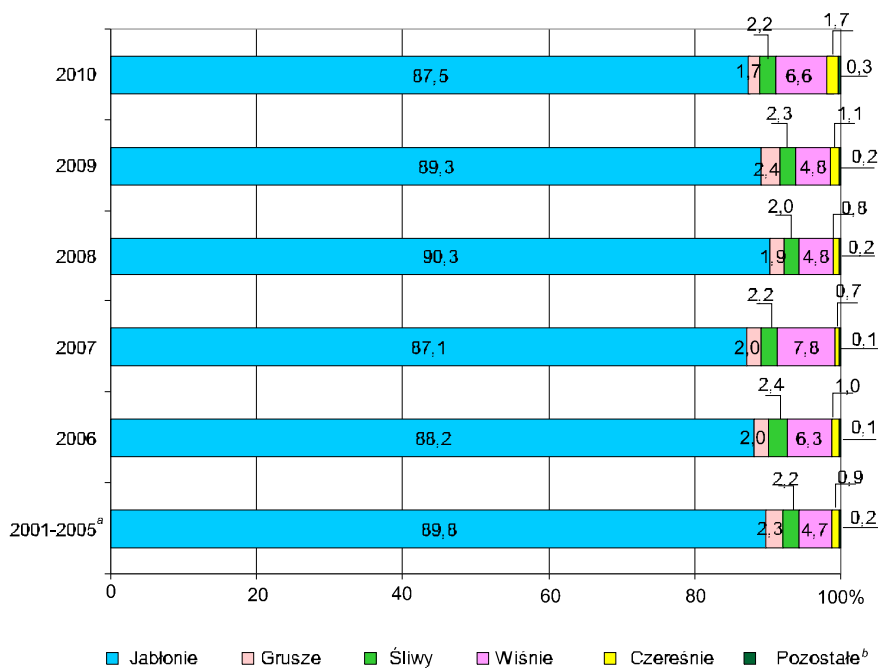
a Przeciętne roczne.

Struktura zbiorów warzyw gruntowych

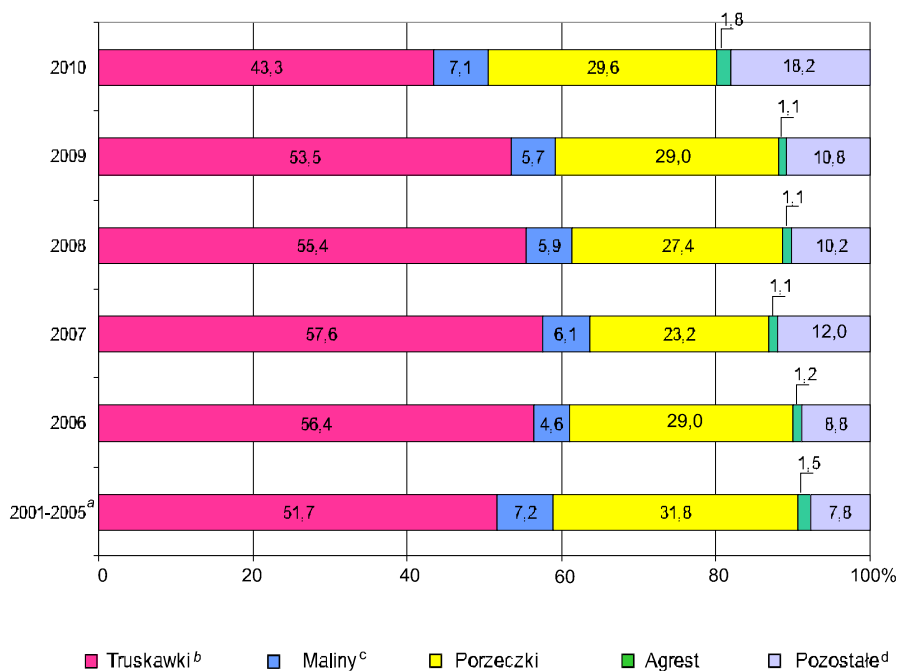
a Przeciętne roczne. b Pietruszka, pory, selery, papryka, sałata i inne.

Struktura zbiorów owoców z drzew

a Przeciętne roczne. b Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

a Przeciętne roczne. b W 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. c łącznie z jeżyną bezkolcową. d Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

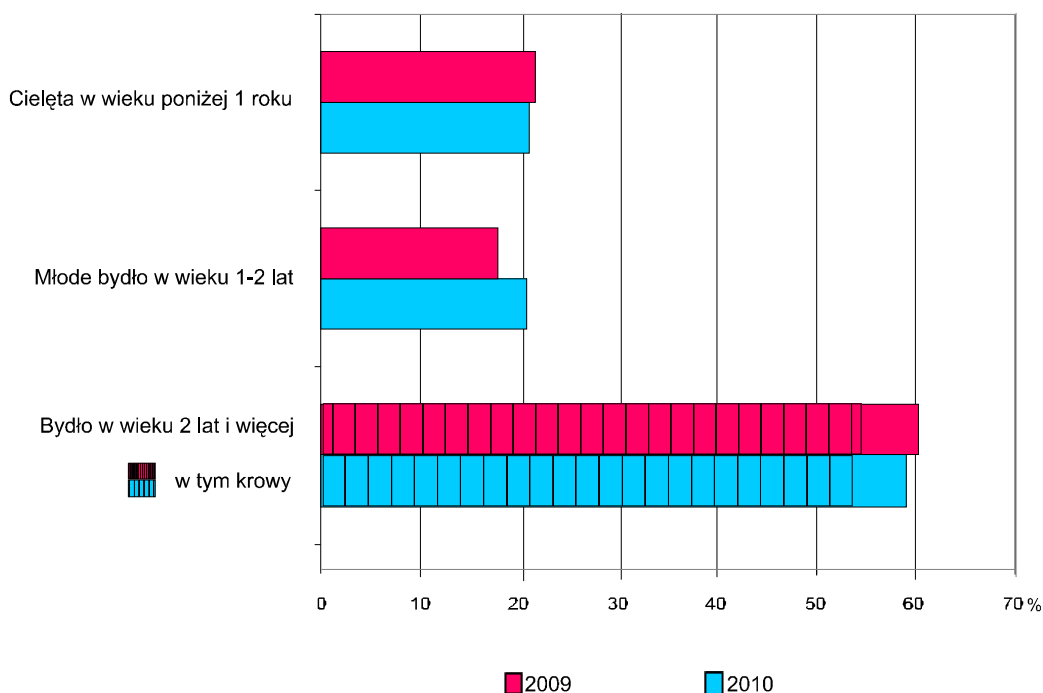
W grudniu 2010 r. **pogłowie bydła** ogółem wynosiło 1001,1 tys. sztuk i zwiększyło się o 17,1 tys. sztuk (o 1,7%) w stosunku do stanu notowanego w analogicznym okresie 2009 r., natomiast w porównaniu z czerwcem 2010 r. zmniejszyło się o 8,7 tys. sztuk (o 0,9%). Pogłowie krów w omawianym okresie wynosiło

534,3 tys. sztuk i zwiększyło się w odniesieniu do grudnia 2009 r. o 0,5 tys. sztuk (o 0,1%), a w porównaniu z czerwcem 2010 r. zwiększyło się o 7,7 tys. sztuk (o 1,5%). Sektor prywatny utrzymywał 99,7% wojewódzkiego pogłowia bydła, w tym gospodarstwa indywidualne 99,3%.

W strukturze pogłowia bydła ogółem w skali roku zmniejszył się udział cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 1,0 pkt proc.), bydła dorosłego w wieku 2 lat i więcej (o 1,2 pkt proc.) w tym pogłowia krów (o 0,9 pkt proc.). Natomiast zwiększył się udział młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 2,2 pkt proc.).

Obsada bydła ogółem, w tym krów, na 100 ha użytków rolnych wynosiła odpowiednio 49,6 szt. i 26,5 szt. wobec 44,9 i 24,4 sztuk w grudniu 2009 r.

Udział bydła według grup wiekowo-użytkowych w pogłowiu ogółem
Stan w grudniu

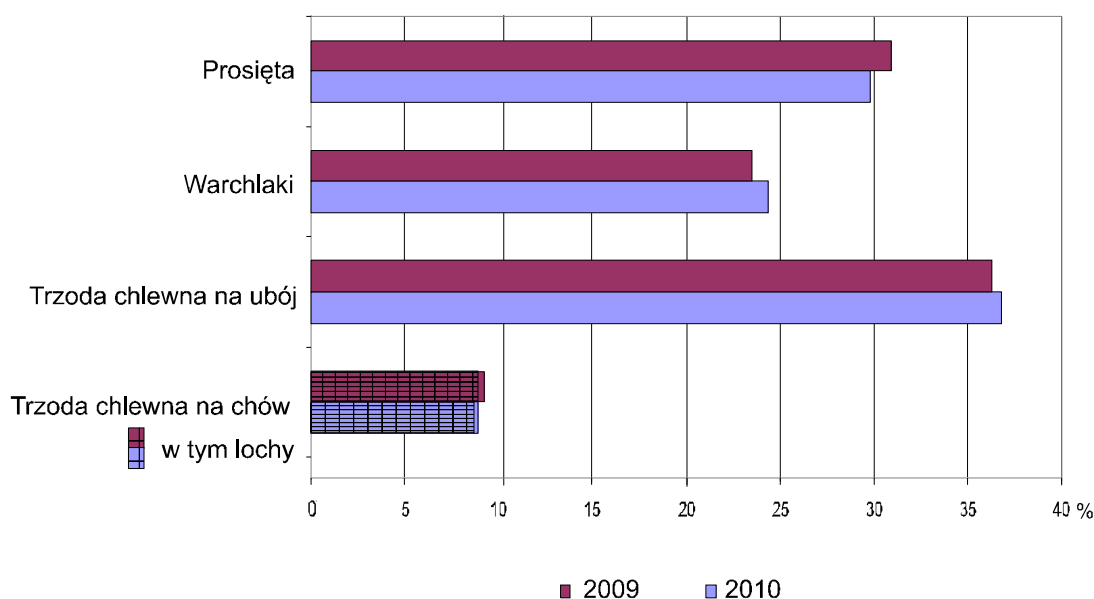
Pogłowie trzody chlewnej według stanu w końcu listopada 2010 r. wynosiło 1377,9 tys. sztuk i zwiększyło się w porównaniu ze stanem notowanym przed rokiem o 11,1 tys. sztuk (o 0,8%), a w odniesieniu do lipca 2010 r. zmniejszyło się o 7,7 tys. sztuk (o 0,6%). Stado loch na chów w omawianym okresie wynosiło 120,1 tys. sztuk, tj. mniej o 1,8 tys. sztuk (o 1,5%) niż w listopadzie 2009 r. i o 6,8 tys. sztuk (o 5,4%) mniej niż w lipcu 2010 r. Sektor prywatny utrzymywał 99,9% wojewódzkiego pogłowia trzody chlewnej, w tym gospodarstwa indywidualne 96,4%.

W strukturze pogłowia trzody chlewnej ogółem w skali roku zmniejszył się udział prosiąt (o 1,1 pkt proc.) i trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej przeznaczonej na chów (o 0,3 pkt proc.), natomiast zwiększył się udział trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej przeznaczonej na ubój (o 0,5 pkt proc.) oraz warchlaków (o 0,9 pkt proc.).

Obsada trzody chlewnej ogółem, w tym loch na chów, na 100 ha użytków rolnych wynosiła odpowiednio 68,3 szt. i 6,0 szt., a w listopadzie 2009 r. – 62,4 szt. i 5,6 szt.

Udział trzody chlewnej według grup produkcyjno-użytkowych w pogłowie ogółem

Stan w końcu listopada

Pogłowie owiec w grudniu 2010 r. wynosiło 5,8 tys. sztuk i zwiększyło się zarówno w porównaniu ze stanem notowanym przed rokiem, jak i ze stanem z czerwca 2010 r. odpowiednio o 6,5% i o 3,3% (o 0,4 i 0,2 tys. sztuk). Sektor prywatny utrzymywał 98,7% wojewódzkiego pogłowia owiec (całe pogłowie owiec tego sektora znajdowało się w gospodarstwach indywidualnych). Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wynosiła 0,3 szt. (przed rokiem 0,2 szt.). W strukturze stada owiec ogółem 63,6% stanowiły maciorki. W skali roku populacja maciorek zmniejszyła się o 4,0%.

Pogłowie kóz² w czerwcu 2010 r. wynosiło 6,8 tys. sztuk i w porównaniu z analogicznym okresem 2009 r. zmniejszyło się o 1,0 tys. sztuk (o 13,1%). Sektor prywatny utrzymywał 98,0% wojewódzkiego pogłowia kóz, w tym gospodarstwa indywidualne 97,9%. Obsada kóz na 100 ha użytków rolnych wynosiła 0,3 szt. (przed rokiem – 0,4 szt.). W strukturze pogłowia kóz ogółem samice 1-letnie i starsze stanowiły 57,2%, a ich populacja w skali roku zmniejszyła się o 13,3%.

W czerwcu 2010 r. **pogłowie koni**² w gospodarstwach rolnych wynosiło 45,0 tys. sztuk i było o 10,2 tys. sztuk (o 18,4%) mniejsze niż w czerwcu 2009 r. Sektor prywatny utrzymywał 99,0% wojewódzkiego pogłowia koni, w tym gospodarstwa indywidualne 98,9%. Obsada koni na 100 ha użytków rolnych wynosiła 2,2 szt. (przed rokiem 2,5 szt.). W strukturze pogłowia koni ogółem sztuki 3-letnie i starsze stanowiły 65,8%, a ich populacja w skali roku zmniejszyła się o 18,2%.

Pogłowie drobiu ogółem (w wieku powyżej 2 tygodni) w grudniu 2010 r. wynosiło 19502,1 tys. sztuk i było wyższe w odniesieniu do grudnia 2009 r. o 1488,3 tys. sztuk (o 8,3%), i w porównaniu z czerwcem 2010 r. wyższe o 1296,6 tys. sztuk (o 7,1%). Sektor prywatny utrzymywał blisko 100% wojewódzkiego pogłowia drobiu, w tym gospodarstwa indywidualne 95,2%. W strukturze pogłowia drobiu ogółem 96,3% stanowił drób kurzy razem (w tym nioski – 38,0%), 0,1% – gęsi, 2,6% – indyki, 1,0% – kaczki i drób pozostały. Obsada drobiu ogółem na 100 ha użytków rolnych wynosiła 967 szt., wobec 822 w grudniu 2009 r.

PRACUJĄCY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego w ostatnim tygodniu czerwca 2010 r. liczba osób pracujących wyłącznie lub głównie w gospodarstwach rolnych wyniosła 295,2 tys., w tym kobiety stanowiły 46,0%, (135,8 tys.). Spośród ogółu pracujących dominowały osoby pracujące w gospodarstwach indywidu-

² Dla 2010 r. dane szacunkowe

alnych jako rodzinna siła robocza, i stanowiły one 97,1%. Wśród tych pracujących, dla 87,8% osób była to jedyna praca, a dla 12,2% praca główna. Liczba pracowników najemnych stałych wyniosła 6,8 tys. w gospodarstwach indywidualnych oraz 1,9 tys. w gospodarstwach osób prawnych.

Na 1 gospodarstwo rolne przypadało 1,1 pracujących, podobnie wskaźnik ten kształtował się dla gospodarstw indywidualnych. Natomiast w gospodarstwach osób prawnych na 1 gospodarstwo rolne przypadało przeciętnie 6,3 pracowników najemnych stałych.

Pracujący wyłącznie lub głównie w gospodarstwach rolnych w 2010 r.

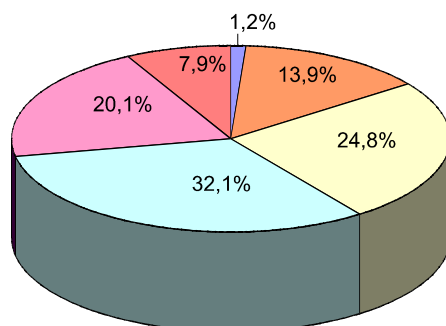
Ogółem		W gospodarstwach indywidualnych			W gospodarstwach osób prawnych – pracownicy najemni stałi
ogółem	w tym kobiety	razem	rodzinna siła robocza	pracownicy najemni stałi	

w tysiącach osób

295,2	135,8	293,3	286,5	6,8	1,9
-------	-------	-------	-------	-----	-----

W roku 2009/2010 w gospodarstwach indywidualnych wśród użytkowników pracujących w swoim gospodarstwie rolnym największą zbiorowość stanowiły osoby w wieku 45 - 54 lat – 32,1% oraz w przedziale wieku od 35 do 44 lat – 24,8%. Blisko 8% pracujących to użytkownicy, którzy przekroczyli wiek 65 lat.

Struktura użytkowników gospodarstw indywidualnych pracujących w swoim gospodarstwie rolnym w roku 2009/2010 według grup wieku

Grupy wieku:
■ poniżej 25 lat ■ 25-34 ■ 35-44 ■ 45-54 ■ 55-64 ■ 65 lat i więcej

Tabl. 1. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych

Wyszczególnienie	2001–2005 ^a			2009			2010	
	ogółem	w tym sektor prywatny		ogółem	w tym sektor prywatny		ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne		razem	w tym gospodarstwa indywidualne		
Powierzchnia – stan w czerwcu								
w hektarach								
Zboża ogółem.....	1032122	1027277	1013677	1065089	1060334	1044668	924552	906809
Ziemniaki	127711	127515	127218	84576	84428	83784	55164	54423
Buraki cukrowe	24135	23862	23430	14474	14291	13932	11762	11124
Rzepak i rzepik	19440	18827	16761	28770	27673	24308	47528	42704
Warzywa gruntowe	29829	29792	29579	30700	30679	30552	21204	20722
Owoce z drzew	87388	87280	87095	94851	94835	94314	92593	92358
2001–2005 ^a = 100								
Zboża ogółem.....	x	x	x	103,2	103,2	103,1	89,6	89,5
Ziemniaki	x	x	x	66,2	66,2	65,9	43,2	42,8
Buraki cukrowe	x	x	x	60,0	59,9	59,5	48,7	47,5
Rzepak i rzepik	x	x	x	148,0	147,0	145,0	244,5	254,8
Warzywa gruntowe	x	x	x	102,9	103,0	103,3	71,1	70,1
Owoce z drzew	x	x	x	108,5	108,7	108,3	106,0	106,0
Plony								
z 1 ha w dt								
Zboża ogółem.....	26,8	26,7	26,5	27,8	27,7	27,4	28,3	28,1
Ziemniaki	174	174	174	166	166	165	219	219
Buraki cukrowe	379	378	377	479	477	477	449	453
Rzepak i rzepik	19,9	19,7	18,8	25,8	25,6	24,9	18,7	18,0
2001–2005 ^a = 100								
Zboża ogółem.....	x	x	x	103,7	103,7	103,4	105,6	106,0
Ziemniaki	x	x	x	95,4	95,4	94,8	125,9	125,9
Buraki cukrowe	x	x	x	126,4	126,2	126,5	118,5	120,2
Rzepak i rzepik	x	x	x	129,6	129,9	132,4	94,0	95,7
Zbiory								
w decytonach								
Zboża ogółem.....	27638231	27433142	26865771	29630146	29397474	28647615	26180075	25480895
Ziemniaki	22212758	22165725	22104486	14039939	13995593	13831540	12100806	11918637
Buraki cukrowe	9060898	8949532	8766459	6928901	6822332	6649723	5281340	5040086
Rzepak i rzepik	356308	338825	280771	741270	707941	605828	891079	768418
Warzywa gruntowe	6823045	6814324	6751082	7043811	7037385	6997291	6384420	6361468
Owoce z drzew	11678255	11669069	11646478	12924792	12923966	12910455	9001048	8992472
Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych.....	798252	798006	796907	1018249	1018246	1017921	883655	883099
2001–2005 ^a = 100								
Zboża ogółem.....	x	x	x	107,2	107,2	106,6	94,7	94,8
Ziemniaki	x	x	x	63,2	63,1	62,6	54,5	53,9
Buraki cukrowe	x	x	x	76,5	76,2	75,9	58,3	57,5
Rzepak i rzepik	x	x	x	208,0	208,9	215,8	250,1	273,7
Warzywa gruntowe	x	x	x	103,2	103,3	103,6	93,6	94,2
Owoce z drzew	x	x	x	110,7	110,8	110,9	77,1	77,2
Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych.....	x	x	x	127,6	127,6	127,7	110,7	110,8

a Przeciętne roczne.

Tabl. 2. Produkcja wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2010 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2009 = 100		
O g ó ł e m						
Zboża.....	924552	28,3	26180075	86,8	101,8	88,4
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	881029	27,3	24057325	84,8	100,0	84,8
zboża podstawowe	695428	27,4	19077162	84,8	99,6	84,5
pszenica.....	127116	34,6	4392291	91,2	99,1	90,2
ozima.....	100198	35,9	3597601	101,1	95,2	96,2
jara	26917	29,5	794690	66,9	105,4	70,4
żyto	199125	22,8	4535876	68,0	103,2	70,1
jęczmień.....	58555	29,0	1699302	87,3	107,8	94,3
ozimy.....	16910	32,5	549483	160,0	98,8	158,2
jary.....	41646	27,6	1149819	73,7	107,4	79,1
owies.....	110163	23,4	2582761	117,8	99,6	117,4
pszenżyto.....	200468	29,3	5866932	88,2	92,1	81,2
ozime.....	181270	29,6	5367646	86,7	91,1	79,1
jare	19197	26,0	499286	105,2	107,0	112,4
mieszanki zbożowe	185603	26,8	4980163	84,5	101,5	85,9
ozime	19226	28,2	542123	136,5	100,0	136,6
jare	166377	26,7	4438040	81,0	101,5	82,1
gryka	6374	11,8	74996	112,5	125,5	140,8
proso	1091	21,6	23531	86,2	108,5	93,4
pozostałe zbożowe	1892	22,2	41918	955,6	116,8	1116,3
kukurydza na ziarno.....	34166	58,0	1982305	185,0	90,9	168,3
Strączkowe jadalne	1989	15,0	29747	231,3	73,5	169,6
Ziemniaki	55164	219	12100806	65,2	131,9	86,2
Buraki cukrowe	11762	449	5281340	81,3	93,7	76,2
Oleiste ^a	52284	18,0	943124	177,1	70,6	125,5
rzepak i rzepik.....	47528	18,7	891079	165,2	72,5	120,2
ozimy	45772	18,9	866225	166,1	73,3	121,7
jary.....	1755	14,2	24854	145,5	58,4	84,8
inne oleiste ^a	4756	10,9	52045	631,6	79,0	499,8
Okopowe pastewne (bez wysadków)	934	313	292104	112,8	99,4	111,9
Kukurydza na zielonkę	61475	418	25716430	75,5	95,2	72,0
Zielonka z łąk trwałych	428016	275	117505665	108,1	98,6	106,5
Zielonka z pastwisk trwałych	99067	163	16196420	84,1	72,3	60,9
Nawozy zielone	4877	x	x	90,5	x	x
Warzywa gruntowe	21204	x	6384420	69,1	x	90,6
kapusta	2909	539	1568619	59,5	134,8	80,2
kalafiory.....	1643	229	376804	96,0	120,5	115,8
cebula	2890	296	854687	61,4	143,0	87,7
marchew jadalna.....	2929	410	1200318	62,8	151,3	94,8
buraki ćwikłowe.....	951	390	371391	47,1	152,9	72,1
ogórki	2092	240	501214	58,0	165,5	95,8
pomidory	539	272	146431	28,7	151,1	43,2
pozostałe ^b	7251	188	1364957	100,5	118,2	119,3
Owoce z drzew	92593	x	9001048	97,6	x	69,6
jabłonie.....	69621	113,2	7877607	97,4	70,1	68,3
grusze	2591	59,0	152936	56,8	87,0	49,4
śliwy	3409	59,4	202498	75,1	92,7	69,6
wiśnie	10602	56,0	593348	105,3	90,8	95,5
czereśnie.....	3881	38,9	150849	131,6	81,7	107,5
pozostałe ^c	2489	9,6	23810	200,7	46,2	92,3
Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych.....	x	x	883655	x	x	86,8
truskawki ^d	13321	28,8	383053	80,7	87,3	70,4
maliny ^e	2891	21,6	62525	136,0	79,4	108,2
porzeczki.....	8314	31,5	261580	172,2	51,5	88,6
agrest.....	514	31,5	16172	208,9	69,4	145,0
pozostałe ^f	2859	56,1	160325	270,0	54,2	146,2

^a Z Inem oleistym. ^b Pietruszka, pory, selery, papryka, sałata i inne. ^c Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. ^d W 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^e Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^f Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

Tabl. 2. Produkcja wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2010 r. (dok.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt	Powierzchnia	Plony	Zbiory
				2009 = 100		
W tym gospodarstwa indywidualne						
Zboża.....	906809	28,1	25480895	86,8	102,6	88,9
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	866742	27,1	23528259	84,8	100,4	85,3
zboża podstawowe	681539	27,2	18554525	84,9	100,4	85,1
pszenica.....	121056	33,7	4081872	92,0	100,3	92,2
ozima.....	94765	35,0	3316775	103,0	97,0	99,8
jara	26292	29,1	765097	66,5	104,3	69,3
żyto	196332	22,8	4473463	67,7	103,6	70,1
jęczmień.....	56962	29,0	1651917	87,6	109,0	95,7
ozimy.....	16612	32,4	538229	164,0	100,3	164,5
jary.....	40351	27,6	1113688	73,5	108,2	79,6
owies.....	109126	23,5	2564461	118,2	100,4	118,7
pszenżyto.....	198063	29,2	5782812	88,3	92,1	81,4
ozime.....	179305	29,5	5295104	86,9	91,3	79,4
jare	18758	26,0	487708	104,2	107,0	111,5
mieszanki zbożowe	185203	26,9	4973734	84,5	101,9	85,9
ozime	19192	28,2	541214	136,7	100,0	136,7
jare	166012	26,7	4432520	80,9	101,5	82,2
gryka	5633	12,0	67596	105,8	123,7	130,9
proso	1088	21,6	23501	86,1	108,5	93,4
pozostałe zbożowe	1850	22,2	41070	948,7	115,6	1097,0
kukurydza na ziarno.....	31496	57,8	1820469	202,4	91,5	185,1
Strączkowe jadalne	1909	15,1	28797	290,6	80,3	233,4
Ziemniaki	54423	219	11918637	65,0	132,7	86,2
Buraki cukrowe	11124	453	5040086	79,8	95,0	75,8
Oleiste ^a	47335	17,3	819627	189,5	70,3	133,2
rzepak i rzepik.....	42704	18,0	768418	175,7	72,3	126,8
ozimy	41104	18,1	745378	177,1	72,4	128,5
jary.....	1600	14,4	23040	145,3	61,8	89,8
inne oleiste ^a	4631	11,1	51209	693,3	76,6	528,6
Okopowe pastewne (bez wysadków)	842	313	263308	102,1	99,1	101,0
Kukurydza na zielonkę	60644	419	25409836	75,6	95,2	72,0
Zielonka z łąk trwałych	423892	275	116782245	108,2	98,2	106,4
Zielonka z pastwisk trwałych	96744	165	15962760	83,4	72,4	60,3
Nawozy zielone	4764	x	x	89,8	x	x
Warzywa gruntowe	20722	x	6361468	67,8	x	90,9
kapusta	2899	541	1567198	59,3	135,3	80,1
kalafior.....	1637	230	376584	95,7	121,1	115,8
cebula	2881	296	852526	61,6	143,7	88,5
marchew jadalna.....	2918	410	1196524	62,8	151,9	95,4
buraki ćwikłowe.....	947	390	369412	47,0	152,9	71,8
ogórki	2084	240	500177	57,8	165,5	95,7
pomidory	521	270	140719	28,0	150,8	42,2
pozostałe ^b	6834	199	1358329	95,6	125,9	120,3
Owoce z drzew	92358	x	8992472	97,9	x	69,7
jabłonie.....	69508	113,2	7869441	97,4	70,1	68,3
grusze	2587	59,1	152929	56,7	87,3	49,5
śliwy	3405	59,5	202483	75,0	92,8	69,6
wiśnie	10586	56,0	593015	105,3	90,8	95,5
czereśnie.....	3877	38,9	150795	131,6	81,7	107,5
pozostałe ^c	2396	9,9	23809	286,6	32,1	92,4
Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych.....	x	x	883099	x	x	86,8
truskawki ^d	13313	28,8	382961	80,7	87,3	70,4
maliny ^e	2868	21,8	62525	135,0	80,1	108,2
porzeczki.....	8288	31,5	261240	172,0	51,5	88,6
agrest.....	512	31,6	16171	208,1	69,6	145,0
pozostałe ^f	2831	56,6	160202	269,9	54,2	146,0

a Z Inem olejnym. b Pietruszka, pory, selery, papryka, sałata i inne. c Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. d W 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. e łącznie z jeżyną bezkolcową. f Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

Tabl. 3. **Bydło, owce, konie, kozy, drób w 2010 r.**
Stan w końcu miesiąca

Wyszczególnienie	Ogółem				W tym gospodarstwa indywidualne			
	czerwiec		grudzień		czerwiec		grudzień	
	w sztukach	rok poprzedni = 100	w sztukach	rok poprzedni = 100	w sztukach	rok poprzedni = 100	w sztukach	rok poprzedni = 100
Bydło	1009817	102,0	1001071	101,7	1002567	101,9	993782	101,6
cielęta w wieku poniżej 1 roku ...	219448	103,1	207700	97,2	217032	102,9	205857	97,2
młode bydło w wieku 1–2 lat	196140	106,7	201390	114,1	195113	106,6	199648	113,7
bydło w wieku 2 lat i więcej	594229	100,2	591981	99,7	590422	100,1	588277	99,7
w tym krowy	526593	100,0	534335	100,1	523301	100,0	531103	100,0
w tym mleczne	513750	99,4	518448	99,5	511492	99,3	516240	99,5
Owce	5600	97,1	5782	106,5	5440	96,8	5704	106,8
w tym maciorki	3658	97,2	3677	96,0	3584	97,6	3611	96,1
Konie ^b	44997	81,6	x	x	44500	81,7	x	x
w tym 3-letnie i starsze	29600	81,8	x	x	29250	82,0	x	x
Kozy ^b	6844	86,9	x	x	6700	86,6	x	x
w tym samice 1-roczone i starsze	3912	86,7	x	x	3850	86,4	x	x
Drób ^a	18205425	92,1	19502065	108,3	16732752	93,9	18575066	113,0
w tym drób kurzy	17311009	92,2	18788205	109,0	15840572	94,2	17863495	114,0
w tym nioski	7654937	100,4	7401258	95,2	7043100	101,0	6852227	95,0

a W wieku powyżej 2 tygodni; drób kurzy, indyki, gęsi, kaczkę oraz drób pozostały (np. strusie, perliczki itp.). b Dane szacunkowe

Tabl. 4. **Trzoda chlewna w 2010 r.**
Stan w końcu miesiąca

Wyszczególnienie	Marzec		Lipiec		Listopad	
	w sztukach	rok poprzedni = 100	w sztukach	rok poprzedni = 100	w sztukach	rok poprzedni = 100
O g ó ł e m						
O g ó ł e m	1246496	102,8	1385599	104,0	1377906	100,8
Prosięta o wadze do 20 kg	383870	102,9	435959	102,3	410981	97,2
Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	326917	91,0	339006	103,6	336805	104,7
Trzoda chlewna na ubój o wadze						
50 kg i więcej	410381	115,1	480832	107,3	507137	102,2
Trzoda chlewna na chów o wadze						
50 kg i więcej	125328	100,8	129802	99,5	122983	97,6
w tym lochy	122758	102,4	126936	100,5	120135	98,5
w tym lochy prośne	82981	101,3	79677	98,1	76059	97,3
w tym gospodarstwa indywidualne						
Razem	1196458	102,6	1334674	104,4	1327954	100,8
Prosięta o wadze do 20 kg	362531	102,4	414517	102,7	390939	96,8
Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	319235	91,0	330861	104,8	327535	104,5
Trzoda chlewna na ubój o wadze						
50 kg i więcej	398682	115,3	468908	107,1	495821	102,4
Trzoda chlewna na chów o wadze						
50 kg i więcej	116010	100,6	120388	99,1	113659	97,3
w tym lochy	113489	102,4	117575	100,1	110853	98,2
w tym lochy prośne	76959	102,3	73359	98,1	70065	97,4

Tabl. 5. **Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych^a**
Stan w końcu II półrocza

Wyszczególnienie	2009		2010 ^c	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
Bydło	44,9	46,0	49,6	50,9
w tym krowy	24,4	25,0	26,5	27,2
Trzoda chlewna	62,4	62,0	68,3	68,0
w tym lochy	5,6	5,3	6,0	5,7
Owce	0,2	0,3	0,3	0,3
w tym maciorki	0,2	0,2	0,2	0,2
Konie ^{bc}	2,5	2,6	2,2	2,3
w tym 3-letnie i starsze	1,7	1,7	1,5	1,5
Kozy ^{bc}	0,4	0,4	0,3	0,3
w tym samice 1-roczone i starsze	0,2	0,2	0,2	0,2
Drób kurzy ^d	787,3	737,9	931,6	914,7
w tym nioski	355,0	339,5	367,0	350,9

a Stan w czerwcu. b Stan w końcu I półrocza. c Dane szacunkowe (dotyczy 2010 r.), d W wieku powyżej 2 tygodni.

Tabl.6. Udział województwa w produkcji zwierzęcej na tle kraju w 2010 r.

Stan w końcu II półrocza

Wyszczególnienie	Ogółem			W tym gospodarstwa indywidualne		
	Polska	województwo		Polska	województwo	
	w liczbach bezwzględnych	Polska = 100		w liczbach bezwzględnych	Polska = 100	
Bydło w szt.	5561747	1001071	18,0	5266036	993782	18,9
w tym krowy	2636253	534335	20,3	2509894	531103	21,2
na 100 ha użytków rolnych	35,9	49,6	x	38,5	50,9	x
w tym krowy	17,0	26,5	x	18,4	27,2	x
Udział krów w pogłowie bydła w %.....	47,4	53,4	x	47,7	53,4	x
Trzoda chlewna w szt.	14775694	1377906	9,3	12713302	1327954	10,4
w tym lochy	1328237	120135	9,0	1142860	110853	9,7
na 100 ha użytków rolnych	95,3	68,3	x	93,1	68,0	x
w tym lochy	8,6	6,0	x	8,4	5,7	x
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej w %	9,0	8,7	x	9,0	8,3	x
Owce w szt.	213654	5782	2,7	194134	5704	2,9
w tym maciorki	143034	3677	2,6	129725	3611	2,8
na 100 ha użytków rolnych	1,4	0,3	x	1,4	0,3	x
w tym maciorki	0,9	0,2	x	0,9	0,2	x

Opracowanie: *Mazowiecki Ośrodek Badań Regionalnych*, tel. 22 464 20 96